

§203

Svar på motion om att regionstyrelsen ska utreda möjligheten till ökad facklig samverkan (RS/506/2020)

Sammanfattning

Marie Svensson (V) har den 12 juni 2020 inkommit med en motion till regionfullmäktige i Region Jämtland Härjedalen om att Region Jämtland Härjedalen regelbundet ska bjuda in representanter för fackliga organisationer till Regionfullmäktige och alla nämnder samt regionstyrelsen och ge dessa yttranderätt. Motionären anser att ”politiker därigenom får direkt insyn i de anställdas arbetsvillkor samt arbetsmiljö, vilket ger bättre förutsättningar och kunskap för att stärka nämndernas och styrelsens viktiga personalansvar.”

Motionären föreslår att det i reglementen för nämnderna/styrelsen ska skrivas in att fackliga representanter får bjudas in till alla nämnders/styrelsers sammanträden. Region Jämtland Härjedalen har genom samverkansavtal ordnade former för dialog mellan arbetsgivare, medarbetare och de fackliga organisationerna för att skapa ett positivt arbetsklimat i en god arbetsmiljö. Grundinställning är att den verksamhet som organisationen bedriver sker bäst i samverkan mellan organisationen och de anställdas fackliga organisationer samt i delaktighet mellan chefer och medarbetare. Det innebär att så många frågor som möjligt ska behandlas och diskuteras av de som direkt berörs av frågan i sitt arbete.

För de politiska organen gäller enligt kommunallagen (2017:725) 6 kap § 25 att en nämnds sammanträden ska hållas inom stängda dörrar. Men om fullmäktige medgett att nämndernas sammanträden får vara offentliga kan nämnden besluta så. I reglementen för regionstyrelsen, hälso- och sjukvårdsnämnden och regionala utvecklingsnämnden anges att de politiska organen får besluta att dess sammanträden ska vara offentliga med de undantag som framgår av kommunallagen. För att skapa insyn och ge fullmäktige och övriga nämnders ledamöter, organisationens personal och allmänheten möjlighet att närvara har regionstyrelsen beslutat att sammanträden under mandatperioden 2019-2022 ska vara offentliga under den del av sammanträdet då informationsärenden behandlas. Även regionala utvecklingsnämnden har beslutat om delvis offentliga sammanträden. Hälso- och sjukvårdsnämnden har beslutat att nämndens sammanträden inte är offentliga. Regionfullmäktiges sammanträden är offentliga. Fullmäktige får också bestämma om andra än ledamöter ska ha rätt att delta vid överläggningar.

Skillnaden mellan facklig företrädare och personalföreträdare är att den fackliga företrädaren representerar de medarbetare som är ansluten till respektive facklig organisation medan personalföreträdarna, även om de utses av arbetstagarorganisationerna, inte representerar enbart dessa. Personalföreträdarna ska fungera som ombud för alla medarbetare oavsett facklig tillhörighet samt oorganiserade (ej fackligt anslutna) medarbetare i Regionen.

Bestämmelser om närvarorätt för personalföreträdande regleras i kommunallagen (2017:725) 7 kap §§ 10-16. Där anges att närvarorätten gäller vid sammanträden med andra nämnder än regionstyrelsen. Med nämnder avses organ som har förvaltnings- och verkställighetsuppgifter. Närvarorätten gäller inte i utskott, revision, patientnämnder, valnämnder eller överförmyndarnämnd. Personalföreträdare utses särskilt inför varje nämnd bland de anställda, i första hand bland dem som är anställda inom nämndens verksamhetsområde. Högst tre personalföreträdare och en ersättare för var och en av dem får finnas för varje nämnd. Personalföreträdarna utses av den eller de lokala arbetstagarorganisationer som kommunen eller regionen har kollektivavtal med.

Personalföreträdarna har enligt KL 7 kap §§ 13-16 rätt att närvara vid en nämnds behandling av ärenden som rör förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess anställda. De har inte rätt att närvara vid behandlingen av ärenden av följande slag; ärenden som avser myndighetsutövning mot enskild, förhandlingar med en arbetstagarorganisation, uppsägningar av kollektivavtal, arbetskonflikter, rättstvister mellan kommunen och en arbetstagarorganisation och ärenden som avser beställning eller upphandling av varor och tjänster. Nämnden får i enskilda fall besluta att personalföreträdarna får närvara även vid behandlingen av andra ärenden. Personalföreträdarna har inte rätt att närvara vid uppsägningar av kollektivavtal, arbetskonflikter, rättstvister mellan kommunen eller regionen och en arbetstagarorganisation, eller ärenden som avser beställning eller upphandling av varor och tjänster. Personalföreträdarna har rätt att närvara och yttra sig vid nämndens överläggningar på samma sätt som nämndens ledamöter. Däremot har de inte rätt att ställa förslag, delta i besluten eller få sin mening antecknad i protokollet. Med iakttagande av bestämmelserna i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) är en nämnd skyldig att lämna personalföreträdarna de upplysningar som behövs för deras verksamhet.

Enligt Region Jämtland Härjedalens reglementen för regionstyrelsen har regionstyrelsen hand om en för regionen samlad personalfunktion. Det innebär att regionstyrelsen har hand om regionövergripande frågor (frågor där regionen uppträder som en part och som personalpolitiskt behöver hållas ihop) som rör förhållande mellan regionen som arbetsgivare och dess arbetstagare (inklusive hälso- och sjukvårdsnämndens, regionala utvecklingsnämndens, patientnämndens och revisorernas personal). Regionstyrelsen har arbetsgivaransvar för regionens personal med undantag för personal på patientnämndens kansli och revisionskontoret. Styrelsen har verksamhetsansvar och personalansvar med därtill hörande arbetsmiljöansvar för förvaltningsområde regionstaben. Hälso- och sjukvårdsnämndens personal är anställda inom regionstyrelsen förvaltning, förvaltningsområde hälso- och sjukvård. Nämnden har verksamhetsansvar och personalansvar med därtill hörande arbetsmiljöansvar för förvaltningsområdet.

Utifrån det som beskrivits om personalföreträdarens rätt att närvara vid politiska möten så handlar det inte enbart om ärenden faller under det personalpolitiska ansvaret, vilket är regionstyrelsens ansvar, utan även mer verksamhetsnära frågor kopplat till nämndens personalansvar. Exempel på frågor där personalföreträdare har rätt att närvara är vid

behandling av nämndens budget, organisation och styrdokument.

Sammantaget innebär ovanstående att det finns reglerade former för samverkan med de fackliga organisationerna inom Region Jämtland Härjedalen samt för de politiska mötenas offentlighet. Det är utifrån det inte aktuellt att fackliga företrädare ska kunna närvara under överläggning i regionstyrelsen och nämnderna. Men för att ge medarbetare ökad möjlighet till insyn och delaktighet finns däremot skäl att i större utsträckning tillämpa kommunallagens bestämmelser om personalföreträdare även i Region Jämtland Härjedalen. En revidering av reglementen för den politiska organisationen finns inplanerad. Då kommer bestämmelser om personalföreträdare ytterligare att belysas och föras in i reglementena. I det arbetet behöver också en lokal rutin utarbetas. Rutinen bör innehålla en beskrivning hur bestämmelserna kan tillämpas och i det tydliggöra vilka befogenheter personalföreträdare har, vilken ersättning de har rätt till, hur personalföreträdarna ska kallas samt nämndernas rutiner för att avgöra vid vilka ärenden som personalföreträdarna ska kallas till.

Förslag till beslut

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

Motionen avslås.

Yrkanden

Elin Hoffner (V) yrkar bifall till motionen i sin helhet.

Proposition

Ordföranden ställer proposition på regiondirektörens förslag och Elin Hoffners yrkande och finner att regiondirektörens förslag antas.

Beslut

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

Motionen avslås.

Reservationer

Elin Hoffner (V) reserverar sig till förmån för sitt eget yrkande.

Protokollsanteckning

Marie Svensson (V) lämnar följande protokollsanteckning:

"Det jag reagerat på i svaret är att tjänstemannasvaret gör en skarp och obefogad skillnad mellan fackliga representanter som vi skrivit i motionen och om personalföreträdare som beskrivs i kommunallagen. I praktiken handlar det om samma personer. Facken kommer inte att utse andra personalföreträdare än dem vi skulle kalla fackliga företrädare. Ville man göra en generös tolkning av motionen skulle man läsa fackliga representanter som just

Regionstyrelsen

2020-11-04

personalföreträdare. I kommunallagen kap 7 § 11 så står det att personalföreträdarna utses av den eller de lokala arbetstagarorganisationer som kommunen eller regionen har kollektivavtal med. Vem ska utse dessa personalföreträdare om man inte tänkt följa lagen!"

Expedieras till

Motionären, HR-strateg, Enhetschef sekretariatet, Nämndsekreterare

Beslutsunderlag

- Svar på motion om att regionstyrelsen ska utreda möjlighet till ökad facklig samverkan
- Motion från Marie Svensson (V) om att regionen ska utreda hur man kan stärka den fackliga samverkan

Paragrafen är justerad